

Ekonomideki Kovid-19 'tedirginliği' yerini 'güvene' bırakıyor

Yeni tip koronavirüs (Kovid-19) salgını tüm dünyada olduğu gibi Türkiye'de de ekonomi faaliyetlerde ve sosyal hayatta olumsuzlukları beraberinde getirdi. Salgın sürecinde alınan önlem ve kısıtlamalar ekonomik verilere yansdı.

Salgın dolayısıyla ekonomide yaşanan tedirginlik nisanda ekonomik güven endeksinin 51,3'e kadar gerilemesine yol açtı. Ekonomi

yönetimi tarafından alınan önlemler ve sağlanan desteklerin etkisiyle hızlı bir toparlanma sürecine giren endeks, üst üste 4'üncü ayda yükselerek ağustosta 85,9'a çıktı. Endeks ocakta 97,1, şubatta 97,5, martta 91,8, nisanda 51,3, mayısta 61,7, haziranda 73,5, temmuzda 82,2 seviyesindeydi.

Diğer ekonomik verilerde de toparlanma görüldü

Öte yandan temmuz ayında açıklanan göstergeler de ekonomideki dipten dönüşü ve "V" şeklindeki toparlanmayı gözler önüne serdi. Toparlanmanın ilk sinyalleri, **İstanbul Sanayi Odası** tarafından açıklanan Türkiye İmalat Satın Alma Yöneticileri Endeksi'nde (PMI) görüldü. Nisan ayında 33,4'e kadar gerileyen endeks haziranda 53,9'a ulaştı. Endeks temmuzda 56,9'a çıkarak Şubat 2011'den bu yana en yüksek seviyesine ulaştı.

Ekonomideki toparlanma ihracat rakamlarına da yansdı. İhracat haziranda geçen yılın aynı ayına göre yüzde 15,7 artarak 13 milyar 462 milyon dolar, ithalat yüzde 8,3 artışla 16 milyar 308 milyon dolar olarak gerçekleşti. Nisan ayında ihracat yine geçen yılın aynı ayına göre yüzde 41,4 azalarak 8 milyar 990 milyon dolar, ithalat yüzde

25 düşüşle 13 milyar 553 milyon dolar olmuştu.

Ekonomi yönetimin attığı adımlar sanayide çarkların tekrar dönmesini sağladı. Salgınin etkisiyle nisanda yüzde 30,2'lik düşüş gösteren sanayi üretim endeksi, mayıs ve haziranda yüzde 17'nin üzerinde

aylık yükseliş kaydetti.

Sanayi, inşaat, ticaret ve hizmet sektörleri toplamında ciro endeksi de nisandaki sert düşüşün ardından mayıs ve haziranda toparlandı. Endeks, nisanda yüzde 25,4 gerilemişti.

"Dipten dönüşün

başladığını söyleyebiliriz"

Bahçeşehir Üniversitesi Öğretim Görevlisi Dr. İsmet Demirkol, ekonomik güven endeksinde görülen artışın imalat, hizmet ve perakende sektöründeki toparlanmadan kaynaklandığını söyledi.

Haziranda normalleşme sürecinin başlamasıyla imalat sanayisinde görülen yükselişlerin sanayi üretimini artırdığını ifade eden Demirkol, şunları kaydetti:

"Hizmet ve perakende sektöründeki istihdam artışları büyümeye olumlu katkı yapacak. Muhtemelen 3'üncü ve 4'üncü çeyrek büyüme rakamlarının yüksek gelmesiyle ekonomik güven endeksindeki çıkış devam edecek. Tarım ve teknoloji sektörünün imalat tarafındaki toparlanma ve büyümeyle Türkiye'de artık dipten dönüşün başladığını söyleyebiliriz."

Ekonomideki Kovid-19 'tedirginliği' yerini 'güvene' bırakıyor

Kovid-19 salgınının etkisiyle ekonomi çevrelerinde oluşan tedirginlik, alınan önlemler ve sağlanan desteklerle yerini güvene bırakıyor.

AA muhabirinin derlediği bilgiye göre, salgın dolayısıyla ekonomide yaşanan tedirginlik nisanda ekonomik güven endeksinin 51,3'e kadar gerilemesine yol açtı.

Ekonomi yönetimi tarafından alınan önlemler ve sağlanan desteklerin etkisiyle hızlı bir toparlanma sürecine giren endeks, üst üste 4'üncü ayda yükselerek ağustosta 85,9'a çıktı. Endeks ocakta 97,1, şubatta 97,5, martta 91,8, nisanda 51,3, mayısta 61,7, haziranda 73,5, temmuzda 82,2 seviyesindeydi.

Diğer ekonomik verilerde de toparlanma görüldü

Öte yandan temmuz ayında açıklanan göstergeler de ekonomideki dipten dönüşü ve "V" şeklindeki toparlanmayı gözler önüne serdi. Toparlanmanın ilk sinyalleri, **İstanbul Sanayi Odası** tarafından açıklanan Türkiye İmalat Satın Alma Yöneticileri Endeksi'nde (PMI) görüldü. Nisan ayında 33,4'e kadar gerileyen endeks haziranda 53,9'a ulaştı. Endeks temmuzda 56,9'a çıkarak Şubat 2011'den bu yana en yüksek seviyesine ulaştı.

Ekonomideki toparlanma ihracat rakamlarına da yansdı. İhracat haziranda geçen yılın aynı ayına göre yüzde 15,7 artarak 13 milyar 462 milyon dolar, ithalat yüzde 8,3 artışla 16 milyar 308 milyon dolar olarak gerçekleşti. Nisan ayında ihracat yine geçen yılın aynı ayına göre yüzde 41,4 azalarak 8 milyar 990 milyon dolar, ithalat yüzde 25 düşüşle 13 milyar 553 milyon dolar olmuştu.

Ekonomi yönetimin attığı adımlar sanayide çarkların tekrar dönmesini sağladı. Salgının etkisiyle nisanda yüzde 30,2'lik düşüş gösteren sanayi üretim endeksi, mayıs ve haziranda yüzde 17'nin üzerinde aylık yükseliş kaydetti. Sanayi, inşaat, ticaret ve hizmet sektörleri toplamında ciro endeksi de nisandaki sert düşüşün ardından mayıs ve haziranda toparlandı. Endeks, nisanda yüzde 25,4 gerilemişti. "Dipten dönüşün başladığını söyleyebiliriz"

Bahçeşehir Üniversitesi Öğretim Görevlisi Dr. İsmet Demirkol, AA muhabirine, ekonomik güven endeksinde görülen artışın imalat, hizmet ve perakende sektöründeki toparlanmadan kaynaklandığını söyledi.

Haziranda normalleşme sürecinin başlamasıyla imalat sanayisinde görülen yükselişlerin sanayi üretimini artırdığını ifade eden Demirkol, şunları kaydetti:

"Hizmet ve perakende sektöründeki istihdam artışları büyümeye olumlu katkı yapacak. Muhtemelen 3'üncü ve 4'üncü çeyrek büyüme rakamlarının yüksek gelmesiyle ekonomik güven endeksindeki çıkış devam edecek.

Tarım ve teknoloji sektörünün imalat tarafındaki toparlanma ve büyümeyle Türkiye'de artık dipten dönüşün başladığını söyleyebiliriz." ■ » (AA)

Ekonomideki Kovid-19 ‘tedirginliği’ yerini ‘güvene’ bırakıyor

Yeni tip koronavirüs (Kovid-19) salgını tüm dünyada olduğu gibi Türkiye’de de ekonomi faaliyetlerde ve sosyal hayatta olumsuzlukları beraberinde getirdi. Salgın sürecinde alınan önlem ve kısıtlamalar ekonomik verilere yansdı. Devamı 6’da

Ekonomideki Kovid-19 'tedirginliği' yerini 'güvene' bırakıyor

Yeni tip koronavirüs (Kovid-19) salgını tüm dünyada olduğu gibi Türkiye'de de ekonomi faaliyetlerde ve sosyal hayatta olumsuzlukları beraberinde getirdi. Salgın sürecinde alınan önlem ve kısıtlamalar ekonomik verilere yansdı.

AA muhabirinin derlediği bilgiye göre, salgın dolayısıyla ekonomide yaşanan tedirginlik nisanda ekonomik güven endeksinin 51,3'e kadar gerilemesine yol açtı. Ekonomi yönetimi tarafından alınan önlemler ve sağlanan desteklerin etkisiyle hızlı bir toparlanma sürecine giren endeks, üst üste 4'üncü ayda yükselerek ağustosta 85,9'a çıktı. Endeks ocakta 97,1, şubatta 97,5, martta 91,8, nisanda 51,3, mayısta 61,7, haziranda 73,5, temmuzda 82,2 seviyesindeydi. Öte yandan temmuz ayında açıklanan göstergeler de ekonomideki dipten dönüşü ve "V" şeklindeki toparlanmayı gözler önüne serdi. Toparlanmanın ilk sinyalleri, **İstanbul Sanayi Odası** tarafından açıklanan Türkiye İmalat Satın Alma Yöneticileri Endeksi'nde (PMI) görüldü. Nisan ayında 33,4'e kadar gerileyen endeks haziranda 53,9'a ulaştı.

Endeks temmuzda 56,9'a çıkarak Şubat 2011'den bu yana en yüksek seviyesine ulaştı.

Ekonomideki toparlan-

ma yüzde 25 düşüşle 13 milyar 553 milyon dolar olmuştu.

Ekonomi yönetimin attığı adımlar sanayide

randa toparlandı. Endeks, nisanda yüzde 25,4 gerilemişti.

Bahçeşehir Üniversitesi Öğretim Görevlisi Dr.

İsmet Demirkol, şunları kaydetti:

"Hizmet ve perakende sektöründeki istihdam artışları büyümeye olumlu

ma ihracat rakamlarına da yansdı. İhracat haziranda geçen yılın aynı ayına göre yüzde 15,7 artarak 13 milyar 462 milyon dolar, ithalat yüzde 8,3 artışla 16 milyar 308 milyon dolar olarak gerçekleşti. Nisan ayında ihracat yine geçen yılın aynı ayına göre yüzde 41,4 azalarak 8 milyar 990 milyon dolar, ithalat

çarkların tekrar dönmesini sağladı. Salgının etkisiyle nisanda yüzde 30,2'lik düşüş gösteren sanayi üretim endeksi, mayıs ve haziranda yüzde 17'nin üzerinde aylık yükseliş kaydetti.

Sanayi, inşaat, ticaret ve hizmet sektörleri toplamında ciro endeksi de nisandaki sert düşüşün ardından mayıs ve hazi-

met Demirkol, AA muhabirine, ekonomik güven endeksinde görülen artışın imalat, hizmet ve perakende sektöründeki toparlanmadan kaynaklandığını söyledi.

Haziranda normalleşme sürecinin başlamasıyla imalat sanayisinde görülen yükselişlerin sanayi üretimini artırdığını ifade

katkı yapacak. Muhtemelen 3'üncü ve 4'üncü çeyrek büyüme rakamlarının yüksek gelmesiyle ekonomik güven endeksindeki çıkış devam edecek. Tarım ve teknoloji sektörünün imalat tarafındaki toparlanma ve büyümeye Türkiye'de artık dipten dönüşün başladığını söyleyebiliriz." (AA)

Ekonomide sıkıntılı dönem kapıda

İSO Başkanı Erdal Bahçivan, son haftalarda birçok ülkede koronavirüs salgınının yeniden artışa geçtiğine dikkat çekerek, “Yeniden kısıtlayıcı önlemlerin gündeme gelebileceği dünyada, salgının orta ve uzun vadeli etkilerini halen tam olarak yaşamadığımız ve hatta bazılarını öngöremediğimiz ortada” dedi. Bahçivan, salgın öncesinde de oldukça sıcak olan jeopolitik, ticari ve stratejik gerilimlerin yeni dönemde artarak devam ettiğini hatırlatarak, “Tedarik zincirlerinde Çin’e bağımlılığı azaltmaya yönelik girişimler, yaklaşan ABD seçimleri, bazı ülkelerde artan toplumsal huzursuzluklar, Akdeniz’de yükselen gerilim, Belarus’taki gelişmelerle yeniden ısınan Doğu Avrupa, Beyrut’taki patlamanın ardından Ortadoğu’daki yeni konumlanmalar ve benzeri birçok faktör, geleceğin daha da belirsiz görünmesine yol açıyor” dedi. • 4’TE

Yine karanlık tünele giriyoruz

ISO Başkanı Erdal Bahçivan, son haftalarda birçok ülkede koronavirüs salgınının yeniden artışa geçtiğine dikkat çekerek, "Yeniden kısıtlayıcı önlemlerin gündeme gelebileceği dünyada, salgının orta ve uzun vadeli etkilerini halen tam olarak yaşamadığımız ve hatta bazılarını öngöremediğimiz ortada" dedi

AHMET SAFA TERZİ / İSTANBUL

İstanbul Sanayi Odası (ISO) Meclisi ve ISO Meslek Komiteleri'nin (MESKOM) Ağustos ayı ortak toplantısında Covid 19 döneminde imalat **sanayi** sektörlerinin genel durumu ve geleceğine ilişkin değerlendirmeler ele alındı. Açılış konuşmasını **ISO** Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**'ın yaptığı video konferans yöntemi ile gerçekleştirilen ortak toplantıda, **ISO** Meclis ve **ISO** MESKOM üyeleri de görüşlerini paylaştı.

Bazı göstergeler toparlandı

ISO Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**, Mart ayından bu yana devam eden koronavirüs salgınının Türkiye ekonomisindeki etkilerine değindiği konuşmasında, son haftalarda açıklanan bazı verilerin ekonominin koronavirüs şokunu atlattığı yönünde umut verdiği, bununla birlikte sürdürülebilir büyüme ve finansal istikrara özen gösterilmesi gerektiğine dik-

kat çekti. Bahçivan, şunlar söyledi: "Salgının ilk iki ayında kümülatif olarak yaklaşık yüzde 35 daralan takvim ve mevsim etkilerinden arındırılmış **sanayi** üretim endeksi, Mayıs'taki yüzde 18'lik toparlanmanın ardından Haziran'da da yüzde 17.6 büyüme kaydetti. Temmuz öncü göstergeleri de faaliyet koşullarında iyileşmenin belirginleştiğini gösteriyor: **ISO Türkiye** İmalat PMI 56.9 ile 9.5 yılın en yüksek seviyesine ulaşarak bu yılın ikinci yarısına oldukça güçlü bir başlangıca işaret etti. **Sanayicilerimizin** ihracat koşullarını ölçen **ISO Türkiye** İhracat İklimi Endeksi de 53'e yükselerek son 5 ayda ilk kez 50 eşiğini aştı. Büyümenin olmazsa olmaz unsuru olan talep koşullarına da baktığımızda, otomobil ve konut başta olmak üzere ertelenmiş tüketim harcamalarının büyük bir ivme kazandığı görülüyor. Bu gelişmede bankaların kredi kullandırmasını teşvik edici önlemlerin ve elverişli faizlerin rolü tartışmasız çok büyük... Yaşanan görece iyileşmeye paralel olarak, ekonomik güven endekslerinde de genel bir toparlanma var."

Kritik sorunlar var

Bazı göstergelerin toparlanmasının tüm sorunların üstesinden gelindiği anlamı taşımadığına işaret eden Bahçivan, "En az büyümenin hızı kadar sürdürülebilirliğine, niteliğine ve onun temel taşlarından biri olan finansal istikrara özen göstermemiz gere-

Jeopolitik riskler artıyor

ISO Başkanı Bahçivan, salgın öncesinde de oldukça sıcak olan jeopolitik, ticari ve stratejik gerilimlerin yeni dönemde artarak devam ettiğini hatırlatarak, "Tedarik zincirlerinde Çin'e bağımlılığı azaltmaya yönelik girişimler, yaklaşan ABD seçimleri, bazı ülkelerde artan toplumsal huzursuzluklar, Akdeniz'de yükselen gerilim, Belarus'taki gelişmelerle yeniden ısınan Doğu Avrupa, Beyrut'taki patlamanın ardından Ortadoğu'daki yeni konumlanmalar ve benzeri birçok faktör, geleceğin daha da belirsiz görünmesine yol açıyor" dedi.

ken bir dönemdeyiz" değerlendirmesinde bulundu. Salgının küresel ekonomiye verdiği hasarın boyutlarına da değinen Bahçivan, gelişmelerin koronavirüsün bir süre daha hayatın bir gerçeği olarak kalacağına ve ekonomide yüksek risk ve belirsizlik ortamının geniş bir zamana yayılacağına işaret ettiğini kaydetti. Dünyada ikinci çeyrek Gayri Safi Yurtiçi Hasıla verilerine bakıldığında Euro Bölgesi'nin yüzde 12, İngiltere'nin yüzde 20, Japonya'nın yüzde 28, ABD'nin de yüzde 33 gibi tarihi oranlarda küçüldüğüne tanık olduklarını söyleyen Bahçivan, "Diğer yandan Mayıs ve özellikle Haziran ayından itibaren dünya çapında salgına karşı uygulanan kısıtlamaların gevşetilmesi birlikte üçüncü çeyrekte normalleşme belirtileri gözleniyor" dedi.

Para politikaları riskli

Son haftalarda birçok ülkede koronavirüs grafiğinin yeniden yönünü yukarıya çevirdiğini de belirten Bahçivan,

şunları kaydetti: "Bazı ülkelerde virüsün yayılımındaki ivmelenme nedeniyle kısıtlayıcı tedbirlerin yeniden alındığına dair haberler kış aylarına ilişkin karamsarlığı pekiştiriyor. Bu risk ve kaygılar gerçekleşme dahi salgının orta ve uzun vadeli etkilerini halen tam olarak yaşamadığımız ve hatta bazılarını halen öngöremediğimiz ortada. Yılın ortalarından itibaren küresel ekonomi tablosunda gözlenen iyileşmenin sürdürülebilir olmasının önünde muhtemel engeller var. Örneğin koronavirüsün yol açtığı ekonomik hasarı onarmak için uygulanan 'ultra gevşek' para ve maliye politikaları nedeniyle önümüzdeki dönemde bütçe dengeleri, fiyat istikrarı (enflasyon) ve finansal istikrar alanlarında da ciddi riskler olabilecek. Zira pandeminin etkileri sürdükçe, merkez bankalarının geniş çaplı para enjeksiyonları, hükümetlerin ise yüksek bütçe açığı verme ihtiyacı devam ediyor ve salgın sonrası uygulanması gereken konsolidasyonun da boyutu artıyor."